

Ortografia i gramàtica de l'IEC: novetats, canvis i aspectes destacats

IEC

<http://www.iec.cat/llengua/recursos.asp>

DIEC

1. Noves entrades (desapareixen com a accepcions):
no-alineat, déu-n'hi-do, sensefeina, no-sé-què, més-enllà
2. Aplicació canvis nova ortografia

OIEC

1. S'escriuen amb *rr* (2.4.2.a-e)
arritmia, correferent, erradicació, ornitorrinc, otorrinolaringòleg
2. Guionet (4.3)
 - a. *a correquita, exlibris, foei-gras, napbuf*
 - b. no-: casos lexicalitzats (4.3.1.2.a)
un no-violent, partidari de la no-violència, i un noi no violent, que és tranquil
 - c. Precedint expressió unitària o que ja porta guionet (4.3.1.2.c)
ex-alt càrrec, pro-dret de vaga, anti-nord-americà
 - d. Casos especials: per evitat homònims, davant cometes, cursiva, majúscula... (4.3.1.2.b)
ex-pres, ex-exiliat
3. e epentètica (4.3.d)
altoestrat, arterioesclerosi, cirroestrat, corticoesteroide, electroestàtic, feldesplats, hidroestàtic, termoestable
4. Diacrítics (3.1.3)
Quinze casos: *bé, déu, és, mà, més, món, pèl, què, sé, sí, sòl, són, té, ús, vós*
Desapareix en derivats: *adeu, marededeu, pregadeu, besnet, entresol, rodamon*
5. Desapareix dièresi derivats cultes en -al (3.2.2)
col-loidal, helicoidal, discoidal, trapezoidal
6. Llatínismes i manlleus
delirium tremens, hàndicap, viking-a
7. Canvis incorporats anteriorment (versió en línia)
l'anormalitat, l'asimetria

GIEC

Introducció

Substituïm els termes *correcte* i *incorrecte* per *adequat* i *inadequat*. Norma més flexible que permet aplicar-la a cada circumstància.

Té en compte la variació geogràfica, social i funcional de la llengua, i la presència de diverses formes per a un mateix fenomen. Se'n pot prioritzar alguna, cap o discriminar segons l'adequació. Podem trobar-nos formes *preferibles* o *més habituals* davant d'altres d'alternatives que no per això deixen de pertànyer a la llengua.

S'estableix la norma a mesura que es descriu el funcionament de les formes i les construccions lingüístiques. Així, no només orienta, també permet tenir-ne una idea completa.

Totes les solucions descrites, si no s'indica el contrari, tenen validesa normativa. Els aspectes de territori, formalitat o generació les farà més o menys adequades.

Nivells de formalitat i indicatius de registre

NIVELL DE FORMALITAT	INDICATIUS
<i>Alta formalitat</i> (en contraposició a la formalitat mitjana)	<i>marcadament/més/molt formal</i> <i>pronúncia molt acurada</i>
<i>Formalitat mitjana</i>	<i>formal</i> <i>pronúncia acurada</i>
<i>Baixa formalitat</i> + <i>espontaneïtat (registre col·loquial)</i>	<i>(més) informal</i> <i>menys/poc formal</i> <i>col·loquial/col·loquialment</i> <i>familiar</i> <i>pronúncia poc acurada</i> <i>pronúncia ràpida i espontània</i> <i>espontàniament</i>

I. Fonètica (cap. 1-5)

1. *cent anys*, *sant Andreu*, és preferible evitar l'elisió en els registres formals. (4.3.2)

II. Morfologia (cap. 6-12)

1. *Montse*, *Pili*, *mani*, *indepe*, *profe*, dins el truncament, registres informals. (6.5.3.1.b)
2. *boig*: *bojos/boigs*; *bosc*: *boscós/boscs*; més generals en l'actualitat les formes –os. (7.3.2.2)
3. *se sentien* / *es sentien*: igual d'acceptables. (8.3.2)
4. *la* + *i/u* àtones, *la* + *hi*: és habitual l'elisió de la *a*, però en els registres formals és preferible de mantenir aquesta vocal. (8.3.1.d; 8.4.2.a; 8.4.3.3.a; 8.4.3.6.a)

5. *li ho / l'hi; li'n / n'hi*: les dues combinacions són acceptables, però en els registres formals és més habitual l'ús de les combinacions amb *li*. (8.4.3.3.b)
6. Datiu plural de 3a persona + un altre pronom (*els + el/la/els/les/en/ho*): la seqüència *els hi* per a totes les combinacions no és adequada en els registres formals. (8.4.3.4)
7. *en* (origen) + acusatiu 3a persona silencia el pronom *en* (8.4.3.6.b)
Traieu el iogurt de la nevera → *Traieu-lo* (sense referència pronominal a l'origen)
També en el cas de *en + ho* (8.4.3.7.b). *Treu això del calaix* → *Ara ho trec*.
8. *digue'm, coneixe'ns, rebe'l* per les solucions més formals *digues-me, conèixer-nos, rep-lo* (8.5.1)
9. L'auxiliar de perfet presenta les formes 4 i 5 *hàgim* i *hàgiu*. S'han generat les variants col·loquials 4 *haguem* 5 *hagueu*, que no són pròpies dels registres formals. (9.5.1.c)
10. *Tenir* o *tindre*, *venir* o *vindre*, però no en els derivats (*mantenir, contenir, prevenir, convenir*).

III. Sintaxi (cap. 13-35)

1. Conceptes bàsics (13)

- 1.1 Concordança entre pronom d'acusatiu i participi ha perdut terreny a favor del participi invariable. Se sol mantenir en els registres formals.
Has regat les plantes? Les he regat/regades ara mateix. (13.5.2.4)
- 1.2 Concordança verb amb subjecte: persona (13.5.1.2), nombre (13.5.1.3)

2. El nom i el SN (14)

- 2.1 *vestit de ratlles, olla de pressió, pudor de fregit, gust de llimona*:
darrerament vacil·lacions que cal evitar en aquests complements de nom. (14.6.2.a)
- 2.2 Preposicions que introdueixen els complements seleccionats:
la por a / la por de (ambigüïtat del tema o pacient i l'agent o l'experimentador)
- 2.3 Aposicions (14.6.3)

3. L'adjectiu i el SAdj (15)

- 3.1 Adj. qualificatius amb propietats inherents (*alt, amable, important*): verb **ser**
Adj. qualificatius amb propietats contingents (*content, malalt*): verb **estar** i poden fer de predicatius. (15.3.1.2)
- 3.2 Noms de color (15.3.1.1.c)
cintes blau marí (concordança fenomen ocasional en registres informals)
- 3.3 Mateix i propi (15.5.3)

4. Els determinants (articles, demostratius, possessius) (16)

- 4.1 No: *la + de + nom, La de vegades que hi he anat.*
Sí: *Les vegades que hi he anat, La quantitat de vegades que hi he anat. (16.3.1.3.c)*
- 4.2 *a la que* (col·loquial amb valor temporal): equivalent a *a la mínima que, tan bon punt:*
A la que t'hi acostes, ja borda. (16.3.1.3.h)
- 4.3 *peres al vi, ànec a la taronja* (gal·licismes)
peres amb vi, ànec amb taronja (genuïnes i preferents) (16.3.1.3.i)
- 4.4 No és natural *uns* en el sentit de *uns quants.*
No sé si ens banyarem, perquè hi ha uns núvols.
Aquí el SN sol o *alguns, uns quants* (16.3.2.2.d)
- 4.5 L'article *el* i el demostratiu *allò* no sempre són intercanviables. (16.4.2)
- 4.6 Ús anafòric dels demostratius en posició de subjecte fa molt carregós el text.
És preferible que el subjecte sigui el líptic. (16.4.4.a)
No parlaré dels meus records d'infant, ja que (aquests) només tenen sentit per a mi.
- 4.6 Apostrofació (16.3.1)
- 4.7 L'article personal (16.3.1.2)
- 4.8 Article i elements temporals (16.3.1.3.a)
- 4.9 L'article neutre: ús individualitzador (16.3.1.4) i ús ponderatiu (16.3.1.5)
al/el + més/menys + adverbi + possible (16.3.1.4.f)
Sí: *al més aviat possible, el més aviat possible, com més aviat millor, tan aviat com es pugui*
No: *com abans millor, quant abans millor*

5. Els quantificadors nominals (numerals, quantitativs, indefinits, universals) (17)

- 5.1 *dos, dues*: encara que en certs parlars s'usa com a invariable *dos*, en els registres formals és preferible mantenir la variació de gènere. (17.2.1.1)
- 5.2 *mig* + topònim: *mig Lleida, mitja Bisbal, la meitat de la Bisbal* (17.2.2.d)
- 5.3 *bastant*: variable o invariable en registres formals
prou, massa i força: variables en registres informals (17.3.a)
- 5.4 *varis/vàries*: adjectiu sinònim de *diversos/diverses*. Es posposa al nom, però no funciona com a quantificador indefinit en el sentit de 'més d'un'. (17.4.1.b)
- 5.5 *hom*: registres més formals.
Més usual: *es*, subjecte en tercera persona del plural o *haver-hi* (17.4.1.d)
- 5.6 *tot* + topònim: *tot Lleida, totes les Illes Balears, tot el poble de les Preses* (17.5.1.1.d)

6. Els pronoms personals i els pronoms febles *ho, en, hi* (18)

Pronoms forts

6.1 El subjecte pot ser el·líptic, perquè és recuperable a través del verb.

Ús dels pronoms personals forts és una opció marcada: èmfasi, evitar ambigüitat i contrast (oracions coordinades amb subjectes diferents). (18.3.1)

vostè(s) s'omet si no hi ha voluntat focalitzadora. No és genuïna la posició posposada al verb: *Tinguin (vostès) en compte que demà és festiu.* (18.3.1.a)

6.2 Els pronoms forts de tercera persona *ell, ella, ells i elles* presenten resistència a ser usats per a entitats no humanes. Impossible si el pronom fa de CD o CI i força restringit en altres funcions. És possible, en determinats casos, sobretot en registres formals o en llenguatge tècnic. (18.3.2)

Vaig veure el teu germà i li vaig donar la mà primer a ell.

Vaig veure un mapa dels Pirineus i no li/hi vaig donar gaire importància.

Pronoms de datiu

6.3 En certs casos, el pronom *hi* pot funcionar com a pronom de datiu en lloc de *li* o *els*. (18.4.2.1.a)

M'hi van presentar, al director; Posa-hi/li sal, a l'enciam.

6.4 Duplicació amb el pronom de datiu de 3a persona (18.4.2.3)

Aquest minuet li agradava molt a la meva professora de piano.

Li més com a marca de concordança que com a pronom de represa.

a. Amb verbs psicològics, amb els que expressen necessitat o obligació i amb *acudir-se, passar o succeir*: *Aquestes coses només li passen al teu home.*

b. Verbs ditransitius, en la parla dels joves; s'evita en registres formals:

El mestre (li) va preguntar la lliçó a la Sara.

c. Amb datiu de possessió, si el SN que expressa part del cos és el CD, la duplicació no és general en tots els parlars ni té la mateixa incidència en els registres formals que col·loquialment: *La Fina (li) ha pessigat les galtes a l'Elvira.*

Si el SN que expressa part del cos és el subjecte, el pronom és obligatori en tots els registres, tant anteposat com posposat al verb:

A l'Ona li han caigut les dents de llet; Les dents de llet li han caigut a l'Ona.

d. Absència del pronom amb *tothom, ningú, algú, qualsevol*:

Això li agradarà a la Susanna però Això agradarà a tothom.

Pronoms febles *ho, en i hi*

6.5 Atribut i predicatiu

El pronom *ho* pot alternar amb els pronoms personals d'acusatiu quan es tracta de representar un SN definit en una copulativa d'identificació, tot i que és més habitual el pronom *ho*. (18.6.1.1)

Aquella dona l'era o no l'era, la teva veïna; Aquella dona ho era o no ho era...

A l'hora de representar un atribut locatiu d'origen o un atribut de pertinença es dona

l'alternança entre *ho* i *en*. (18.6.1.1)
Ell és d'Alcoi, però jo no ho/en soc.

En el cas del verb *estar*, el pronom és *ho* si l'atribut és adjectival i és *hi* si es tracta d'un sintagma preposicional, d'un adverbí o d'un locatiu. (18.6.1.2.c)

Els pares estaven preocupats, però els fills ho estaven més;
Aquest fragment no hi ha d'estar, en cursiva; Hi vaig estar tot el matí, a casa seva.

6.6 Pronom *en*

a. SN indefinit

En oracions inacusatives *en* només apareix si el subjecte està posposat al verb. (18.6.3.1.a)

Ja han sortit de l'ou quatre gafarrons → *Ja n'han sortit de l'ou quatre.*

Quatre gafarrons ja han sortit de l'ou → No: *Quatre ja n'han sortit de l'ou.*

b. CN

El SN que conté el CN representat per *en* ha de fer la funció de CD, subjecte posposat d'un verb inacusatiu, d'atribut nominal o de predicatiu. (18.6.3.2.a)

Casos que no és possible pronominalitzar (en exemples):

D'aquest recull els dos primers contes me'n sobren; La culpable n'és la Quica;

És una pel·lícula interessant, però n'és exagerat el llenguatge.

El pronom *en* apareix predominantment quan el SN del qual forma part el CN és indefinit. Si és definit, *en* és optatiu, però cal que entre el nom del SN i el seu complement s'estableixi d'alguna manera una relació semàntica de part a tot. (18.6.3.2.c)

D'aquesta pomada n'he trobat unes quantes mostres.

Del plàtan ja només (en) queda la pela; Vam anar a Tarragona a veure('n) el teatre romà.

6.7 Pronom *hi*

Preposicions i locucions prepositives amb valor espacial (*dins, al damunt, al capdavant, al davant, a tocar*), que creen estructures com *al davant de la casa*, pronominalitzen amb *hi* o es pot elidir el pronom. (18.6.4.2.b)

Neteja la casa i no (hi) deixis res a dins.

7. La preposició i el sintagma preposicional (19)

7.1 Preposicions *a* i *en*, valor espacial (19.3.1.2)

Situacions estàtiques (localització) i dinàmiques (destinació)

Ús de *a* i *en* amb valor espacial

COMPLEMENT	SITUACIÓ DINÀMICA	SITUACIÓ ESTÀTICA
SN amb article definit	a	a/en
SN amb article indefinit	a/en	en
SN amb numeral	a	en/a
SN amb quantitatiu, indefinit o universals	a	en/a
SN amb interrogatiu	a	a/en

En els casos de doble possibilitat, en primer lloc la més habitual i la preferent en els registres formals.

Estàtiques sense determinant: *en (a)*

Topònims: *a* (tant estàtic com dinàmic)

Expressions de llocs únics sense determinant: *a* (*a casa, a taula, a TV3*)

Quan ens allunyem del lloc físic (més figurat): *en*

També casos *en/a*:

*En el / Al nostre club sempre s'ha fet així; Això ho trobem en/a Llull;
Ho han dit en el / al telenotícies.*

7.2 El CD amb preposició (19.3.2)

I. Duplicació

- a. Pronoms personals forts de CD, que apareixen duplicats: *Em volen invitar a mi.*
- b. Qualsevol CD si apareix duplicat per un pronom feble de 1a o 2a del plural: *Ens han avisat a totes tres; Sempre ens criden als mateixos.*
- c. Reciprocitat: *Ens vam mirar l'un a l'altre.*

II. Amb quantificador pronominal (referits a persones)

- a. Preposició optativa amb: tothom, cada u, cadascú, qualsevol, ningú, algú
De la meva colla no he vist (a) ningú.
- b. Certs quantificadors quantitius (molts, pocs, bastants, etc.) i indefinits (uns quants, uns, uns altres, etc.) en plural o expressions quantificades com *més d'un* o *més de quatre* poden adquirir un comportament pronominal.

Si apareixen amb un nom, i no el volem fer explícit, recorrem al pronom *en*:
Això afectarà molts socis; Això n'afectarà molts.

Però si el quantificador en plural s'usa tot sol, en el sentit de *molta gent*, es recorre a la preposició *a*: *Això afectarà a molts.*

III. Alteracions en l'ordre bàsic: preposició davant CD animat

- a. Interrogatius *qui*, *quin* i *quants* porten preposició si hi pot haver ambigüitat quan subjecte i complement coincideixen en persona i nombre:
A qui estima la mare? A quin jugador triarà en Miquel?
Però: *Quins jugadors heu triat per al partit de demà.*
- b. Igual amb exclamatius referits a éssers animats: *Mireu a qui fotografia la Cristina.*
- c. El relatiu *qui* porta la preposició en les relatives no restrictives:
Hem parlat amb en Pau, a qui resulta que coneixeu tots en aquest poble.

En les restrictives, *a qui* amb antecedent animat, subjecte postverbal i coincidència de nombre i persona: *Coneixes la persona a qui ha contractat l'Anna?*

- d. Davant el relatiu compost *el qual*, preposició per evitar ambigüitat amb el subjecte:
Van jutjar els enemics, als quals havien vençut.

IV. Altres casos d'alteracions de l'ordre bàsic

- a. Quan el CD apareix dislocat i és reprès per un pronom feble:
A molts escriptors això els irrita. La preposició és obligatòria si el verb és causatiu.

Es prescindeix de preposició si el verb té persona o nombre diferents dels del complement: *Les teves germanes, nosaltres les durem en cotxe.*

- b. Subjecte postverbal contigu al CD:
Diuen que rellevarà a l'alcalde una regidora del seu mateix partit.

V. Paral·lelismes sintàctics en el CD

- a. CD que porta preposició en porta un altre de coordinat o en una comparativa, aquest altre també admet la preposició: *T'han convidat a tu i als teus fills.*

VI. Construccions sense verb explícit

- a. Comparatives i coordinades en què no hi ha expressat el verb i apareixen contigus el subjecte i el CD:

L'estimava igual que a un fill; Els fills han vist els pares, però els pares als fills no.

7.3 La preposició *amb* (19.3.3)

- a. Locucions *amb* i *en/amb* (19.3.3.2)

7.4 La preposició *de* (19.3.4)

- a. Correlació *de... a*; també pot ser *de... fins (a), des de... fins (a), des de... a*

- b. *D'aquí (a)*, és habitual la supressió de la preposició *a*, tot i que se sol mantenir en els registres formals: *Tornarem d'aquí (a) un mes.*

7.5 Les preposicions *per* i *per a* (19.3.5) i quadre resum 19.4

- a. La localització amb les parts del dia, *a* o *de*: *al matí, a la tarda, de nit.*

La solució amb *per*, col·loquial, s'evita en els registres formals.

- b. *En opinió de*, igualment acceptable *per a* i *per*.

- c. *Per Sant Joan, per les rebaixes, per (o a) + mesos de l'any, per (o a) + estacions*

- d. *Per i per a* davant d'infinitiu (29.3.3)

Al costat de la distinció entre *per* i *per a* davant d'infinitiu, que s'aplica en els exemples de la *Gramàtica*, és igualment acceptable en tots els registres l'ús de *per* davant d'infinitiu, d'acord amb els parlars que sols usen aquesta preposició.

7.6 Preposicions tòniques compostes

- a. *Cap a* (19.4.1), *fins a* (19.4.2) i *com* i *com a* (19.4.4)

7.7 Preposicions tòniques de relació espacial

- a. Locatius estàtics (preposicions): *rere, davant, darrere, sobre, sota, dins, fora, prop, lluny...* (quadre 19.7)

Locatius dinàmics (adverbis): *endavant, endarrere, amunt, avall, endins, enfora...*

7.8 Contacte de preposicions (19.7)

- a. Evitem dues preposicions àtones; n'elidim una:

A diferència de (en) els pisos antics, en els actuals hi ha calefacció.

- b. Tampoc no és possible el contacte entre una locució acabada en *de* i una oració d'infinitiu en què s'ha elidit el nucli verbal; suprimim una preposició o evitem l'el·lipsi:

Ens trobarem amb en Xavier en comptes de (trobar-nos) amb l'Alba.

7.9 Coordinació de preposicions (19.8)

- a. En sintagmes, quan les preposicions són iguals, es pot suprimir la segona o no suprimir-la, segons la interpretació.

- b. La coordinació o correlació de preposicions és un fenomen restringit als llenguatges

d'especialitat.

c. Supressió de la primera preposició en nuclis unitaris en significat:

Hem d'entrar i sortir de l'edifici en mitja hora.

d. En locucions, només s'inclou la preposició àtona final en la darrera locució:

Les raons en contra i a favor de l'articulat són nombroses.

e. Es poden coordinar estructures amb règims diferents:

Aquesta proposta conté -o consisteix en- elements molt heterogenis o també

Aquesta proposta conté -o consisteix- en elements molt heterogenis.

7.10 Les locucions prepositives (19.9)

a. El participi **degut**... (19.9.3.3.c) L'ús més freqüent en masculí singular ha acabat

convertint-lo en una locució causal que selecciona un sintagma nominal (*S'ha hagut de suspendre el partit degut a les inundacions*) o una oració encapçalada per *el fet* (*Degut al fet que no hi havia aigua a les dutxes, hem deixat la competició per a la setmana entrant*).

b. Les locucions *respecte a* i *respecte de* no prescindeixen de la preposició d'enllaç tret que la locució no tingui complement explícit, cas en què s'usa **al respecte**:

Els hem parlat del valor de les enquestes i els hem donat bibliografia al respecte ('respecte de les enquestes'). (19.9.3.5i)

c. Segons el cas, el mitjà o l'instrument es poden presentar des de la idea de la insistència o l'abundància (*a còpia de*, *a força de*) o incidint en el seu caràcter fonamental o bàsic (**a base de**) o en el cost que representen (*a costa de*):

L'educació s'hauria de fer a base d'incitar el descobriment de plaers distints...

8. L'adverbi i el sintagma adverbial (20)

8.1 Coordinació d'adverbis en –ment (20.9): suprimir la terminació a partir del segon adverbi té un caràcter marcadament formal i en l'ús general se solen conservar les terminacions o bé altres solucions com *d'una manera* + adjectiu, *des del/d'un punt de vista* + adjectiu.

9. La predicació verbal (21)

9.1 Fer/donar (21.2.1.2)

9.2 No admeten en cap cas ús transitiu els verbs *dinar*, *sopar*, *berenar* i *esmorzar*. (21.3.2)

9.3 *Telefonar*, *trucar*, encara que han assolit una certa extensió amb ús transitiu, tenen un ús general intransitiu que és el propi dels registres formals.

Usats com a verbs de dicció són ditransitius (*Telefona-li que no hi anirem*). (21.3.4)

9.4 Verbs inacusatius (21.4)

9.5 En la major part dels parlars i en els registres formals, els verbs inacusatius presenten sempre concordança amb el seu argument intern: *Ara sobren plats*.

Aquesta concordança se sol estendre al verb *haver-hi*: *Hi ha(n) poques cadires*.

La manca de concordança és l'ús consolidat en els registres formals. (21.4.3)

10. La predicació no verbal: l'atribut i el predicatiu (22)

10.1 Verbs copulatius i verbs quasicopulatius (22.2.3)

10.2 Els predicatius (22.4)

10.3 Ser i estar (22.3)

Ser: portador propietats oracionals de temps, persona i nombre, neutre.

Estar: aportació semàntica de tipus aspectual (no propietats inherents sinó propietats contingents, circumstancials, resultat d'un canvi d'estat).

Oracions que atribueixen propietats

I. Ús exclusiu verb estar

Amb independència del caràcter animat o no del subjecte

- a. L'atribut és un SAdv de manera o de mesura temporal:
Aquesta suma està malament; Hi vam estar un mes, per fer això.
- b. Participis que expressen un estat resultant d'un canvi o procés (*acostumat, col·locat, amagat, amoïnat, inclinat, situat, tancat*):
Estic acostumada al fred; El quadre ja no està inclinat.
- c. L'atribut és un SPrep que expressa un estat o situació fruit d'un canvi o procés (*estar a punt, a l'abast, de moda, en joc, de vacances o a la venda*).
Aquest és l'ús majoritari i tradicional. Vacil·lació per ultracorrecció en les expressions *a l'abast, a la venda i a punt*.
- d. *Estar per + infinitiu* (situació no realitzada o de realització imminent),
estar per, estar-se de, estar-ne.

II. Ser i estar amb subjectes animats

Són possibles en molts casos els dos verbs quan l'atribut és un SAdj o un participi.

- a. Adjectius que pel fet de designar un estat assolit, aplicats a subjectes animats, s'usen amb estar: *En aquesta taula estarem més amples; El secretari ja està bo.*
- b. Adjectius i algun participi que admeten la doble perspectiva de propietat inherent (ser) i d'estat assolit (estar): *animat, nerviós, prim*.
La nòmina d'aquests adjectius és més extensa avui que en altres èpoques.

L'alternança ser/estar és més tradicional o general amb adjectius com ara *alegre, avorrit, fogós, fred, fresc, quiet, serè, tranquil o trist*.

I és més recent (i poc recomanable) amb adjectius com *amable, boig, bonic, diferent, dòcil, feliç, gras, jove, lleig, maco, sord, vell...* En aquest segon grup, només excepcionalment les propietats que expressen es poden atribuir a un individu de manera transitòria: la propietat de *ser sord* es té o no es té; tot i això, podríem dir *Amb aquestes otitis tan forta, estic ben sord*.

També hi ha solucions alternatives a l'ús del verb estar: *no sentir-hi*.

- c. Cada verb significats diferents:
La Berta és bona (caràcter) i *La Berta està bona* (salut i, col·loquialment, atractiva).

- d. Amb els adjectius *solter, casat, jubilat, calb, cec, sord, coix, viu o mort*, és tradicional el verb ser, però el verb estar s'usa amplament avui sense cap diferència semàntica: *En Marc (encara) és/estar solter*.

Per a indicar únicament l'estat civil o laboral (*casat, solter, jubilat*) o la característica d'una persona (*calb, cec, sord, coix, manc*) és preferible no apartar-se de l'ús tradicional amb ser.

III. Ser i estar amb subjectes no animats

- a. L'oposició entre els dos verbs és més o menys clara en casos que poden implicar una interpretació de propietat inherent o bé de propietat contingent. *Aquesta bombeta és fluixa* ('poca potència', inherent) i *Aquesta bombeta està fluixa* ('mal enroscada', contingent).

- b. Fora dels casos anteriors, avui s'usa ser o estar segons els parlars, sense diferència semàntica, amb adjectius que es poden interpretar com a merament descriptius (ser) o bé com a resultat d'un procés de canvi, cosa que fa que s'avinguin amb el matis aspectual que aporta estar.
El cafè és fred (simple descripció) i *El cafè està fred* ('s'ha refredat' o 'el trobo fred').

En aquests contextos, l'ús del verb ser respon a la solució més tradicional, i el de estar, a la més recent. La presència d'adverbis com *encara* o *ja* afavoreix estar. I també l'afavoreix el fet que l'adjectiu pugui ser intercanviable per un participi com és el cas de *brut/embrutat, clar/aclarit...*

A més, en el parlar col·loquial dels joves, l'ús del verb estar s'ha generalitzat darrerament amb altres adjectius com *bo/dolent* (i *boníssim*), *nou/vell*, quan, de fet, aquests adjectius tradicionalment seleccionen ser.

- c. Amb l'atribut sobreentès, el verb sol ser estar: *L'arròs ja està (fet): tothom a taula!*

Oracions copulatives locatives

I. El verb ser amb sintagmes de localització espacial o temporal

Tant en predicat locatiu com amb localització temporal empren ser.

Sou aquí; Encara no som a l'hivern.

II. Ser i haver-hi

Per a expressar de manera neutra la localització.

- a. *La Maria Dolors és allà / Allà hi ha la Maria Dolors*

- b. *Que hi ha en Damià? / Que hi és, en Damià?*

- c. El verb estar, quan pren el sentit de 'estar situat', també és possible amb ser i haver-hi per expressar la localització.

Els pobles que {hi ha / estan / són} al mig de la vall han sofert més els aiguats.

- d. Estar i haver-hi en construccions preposicionals com *a la venda, en joc, en perill, en procés*: *Ja {hi ha / està} a la venda el tercer fascicle.*

El sistema descrit aquí per a les construccions locatives és el més general en tots els parlars i el que es recomana en els registres formals. Ara bé, s'ha de fer constar que

l'ús del verb estar s'ha anat imposant sobretot a les grans zones urbanes per influència forana.

III. El verb estar amb sintagma locatiu

- a. El verb estar afegeix a la simple localització un matis de duració, permanència, fixació o resultat.

Diumenge vam visitar Vinaròs i Benicarló, però només (ens) vam poder estar un parell d'hores a cada poble; Manlleu està (situat) a 461 metres d'altitud.

Si no volguéssim indicar la permanència (sinó la simple localització), també podríem usar ser.

Tant estar com trobar-se i ser poden portar un participi i això donaria:

L'ermita {es troba (situada) / està (situada) / és (situada)} al capdamunt de la vall.

- b. En altres casos, els valors aspectuals de duració, posició o manera implicats amb el verb estar són ben explícits i, per tant, l'ús d'aquest verb és més clar.
En Bartomeu està d'encarregat a can Mates; Aquí estem sota zero la meitat de l'hivern.

- c. També estar significa 'residir, viure' (estar-se). La construcció pronominal reforça el matis de 'fer estada, allotjar-se, fer vida'.

Ara la Joaneta s'està amb l'àvia ('hi viu').

Sense aquest matis, també és possible emprar ser.

Ara la Joaneta és amb l'àvia ('li ha fet una visita').

- d. Localitzacions figurades: *Això no està a les meves mans; Els dos partits estaven al poder alternativament; Estem en un atzucac.*

IV. Confluència d'un locatiu i un altre predicat no verbal

- a. Si el SPrep no locatiu és l'atribut i el locatiu és l'element més allunyat del verb copulatiu, estar.

El conill estava de panxa enlaire al mig del camí; En Dídac estava en dejú a urgències.

- b. Si el locatiu es troba al costat del verb perquè fa d'atribut, ser per a la simple localització i estar per a la permanència.

És a urgències en dejú; El conductor era al costat del cotxe amb la cara plena de sang. Està a l'hospital en coma; El conductor estava al costat del cotxe amb la cara plena de sang.

- c. També quan l'atribut és un SAdj o un participi, si hi ha el locatiu en primer lloc, predomina ser, i si hi ha primer el SAdj o el participi, acostuma a dominar estar, però pot aparèixer-hi ser.

Els llibres són al menjador, amuntegats i empolsegats.

Els llibres estan amuntegats i empolsegats al menjador.

11. Les oracions passives i les impersonals (23)

- 11.1 Pot aparèixer el pronom a *pizzes per (a) emportar-se*, però hi ha tendència a suprimir-lo: *pizzes per a emportar*.

12. El temps, l'aspecte i el mode. Les perífrasis verbals (24)

- 12.1 L'ús del futur per a expressar probabilitat que tendeix a estendre's en els registres informals, no es considera adequat en els registres formals.
Veig que badalla: deu tenir gana (i no pas Veig que badalla: tindrà gana)
- 12.2 També el condicional s'usa en els registres informals amb el valor d'incertesa, probabilitat o de concessivitat. En els registres formals es prescindeix del condicional.
Qui devia ser a aquelles hores? (i no pas Qui deuria ser a aquelles hores?)
Quina trencadissa! Devien/Degueren ser (i no pas Serien) els incontrolats del club...
- 12.3 Les perífrasis verbals (24.8)

13. Les conjuncions i els connectors parentètics. La coordinació (25)

- 13.1 Hi ha elements que poden aparèixer coordinats, amb considerables limitacions, en contextos en què es busca crear un efecte retòric emfàtic:
forces pro- i anticastristes, pre- i postoperatori; Treballem per i per al nostre poble.
Resulta forçat *Convocaren els i les representants sindicals.*
- 13.2 En la coordinació oracional, *ni* precedeix qualsevol dels elements de l'oració (excepte els perifèrics) i elimina la negació verbal *no* en el coordinat en què es col·loca. (25.4.2.e)
Des de fa tres dies els del tercer pis no tenen llum, els del segon no tenen gas i nosaltres no tenim aigua.
Des de fa tres dies els del tercer pis no tenen llum, els del segon no tenen gas ni nosaltres tenim aigua.
El nexa *ni* es pot emprar o bé només en l'últim sintagma coordinat o bé en tots els coordinats o bé en tot menys el primer.
Des de fa tres dies ni els del tercer pis tenen llum, ni els del segon tenen gas, ni nosaltres tenim aigua.
Des de fa tres dies els del tercer pis no tenen llum, ni els del segon tenen gas, ni nosaltres tenim aigua.
- 13.3 La combinació *i/o* és una innovació relativament recent pròpia de l'escrit més aviat formal o especialitzat [...]. És útil especialment en escrits tècnics. Fora de textos d'aquest tipus, és més natural d'expressar aquesta relació amb una simple disjuntiva, que pot incloure també el significat copulatiu, o bé amb una disjuntiva de tres membres. O l'adverbi *respectivament*. (25.4.2.g)
- 13.4 *Trigaré dues setmanes o tres / Trigaré dues o tres setmanes.*
Totes (la majoria de / moltes de) les escoles o bé totes o la majoria d'escoles / de les escoles o totes o moltes de les escoles.
Conduir és tan difícil o més que escriure o bé Conduir és tant o més difícil que escriure.
Tardaré un parell o tres de setmanes o bé Tardaré un parell de setmanes o tres.
- 13.5 Sinó / si no (25.4.4.2)
- 13.6 Coordinació d'elements amb propietats sintàctiques diferents (25.4.5)
Pot ser que els elements coordinats no seleccionin el mateix tipus de complement (*Qui renuncia o regala un tros del seu hort?*). Aquesta discrepància s'evita en els registres formals, generalment, pronominalitzant en el segon dels membres coordinats (*Qui renuncia a un tros del seu hort o el regala?*) o repetint el complement (*Qui renuncia a un tros del seu hort o qui regala un tros del seu hort?*).
- 13.7 Puntuació d'el·lipsis en la coordinació (25.4.6.a)

13.8 La concordança en el SN amb constituents coordinats (25.4.7)
Respon a tres tendències: la proximitat del nucli nominal respecte dels altres elements esmentats, la possibilitat d'interpretar el nucli coordinat com una lexicalització o com una alternativa i el caràcter no marcat del masculí en l'oposició de gènere.

I. Els especificadors (determinants, quantificadors i adjectius anteposats) es poden repetir per a cada nom coordinat: *la llengua i la literatura de postguerra*

Quan un especificador modifica dos o més noms, concorda en gènere i nombre amb el nom més pròxim (el primer):

els nens i nenes de l'escola; certes formacions i partits de postguerra

Diferent significat: *el germà i hereu de la Rosa / el germà i l'hereu de la Rosa*

Lexicalització: *la flor i nata, un anar i venir*

Si l'element comú és el nucli nominal, si l'elidim pot ser el nom en singular o en plural: *l'Antic i el Nou Testament(s); l'una o l'altra proposta/propostes*

II. En els registres formals, els elements postnominals susceptibles de concordança (SAdj i participis) van en plural i concorden en gènere amb els nuclis; si aquests són de gènere diferent, aquells van en masculí:

el primer partit i el primer grup cultural investigats; un partit i una coalició moderns

El sentit d'unitat semàntica dels coordinats pot provocar que un adjectiu només concordi amb el nom més pròxim, encara que semànticament els afecti a tots: *una arrogància i un atreviment inusual(s)*

Coma en cas d'ambigüitat: *Hi havia partits polítics(.) i grups disconformes*

Quan el nucli nominal és plural i no coordinat, els complements poden referir-se al nom plural o bé a les entitats individuals que el plural inclou:

els arxius catedralicis i municipals, els arxius catedralici i municipal

14. Les oracions subordinades substantives (26)

14.1 Elisió de preposicions

Les subordinades substantives finites introduïdes per preposició (26.4.1)

En la llengua antiga s'elidien les preposicions en les subordinades introduïdes per *que*.

En l'actualitat, l'elisió és viva col·loquialment en moltes construccions i és l'opció **preferible** en els registres formals.

I. Subordinades substantives dependents de nom o adjectiu (26.4.1.1)

a. És normal elidir la preposició *de* que precedeix una subordinada substantiva quan depèn d'un nom o d'un adjectiu.

Amb tot, també es pot donar el contacte de la preposició *de* i la conjunció *que* en registres informals i estils pròxims a la llengua espontània.

b. També és general l'elisió de la preposició davant de la substantiva introduïda per *que* si el nom o l'adjectiu selecciona la preposició *en* o *amb*.

Tot i això, també es pot donar el manteniment de *en* o *amb* davant de la conjunció *que* en registres informals i estils pròxims a la llengua espontània.

- c. La simple supressió de la preposició no és tan general quan el nom o l'adjectiu selecciona la preposició *a*. En aquests casos, el contacte de la preposició i la conjunció *que* és habitual en els registres informals i en estils pròxims a la llengua espontània. Amb tot, en els registres formals s'evita el contacte de la preposició i la conjunció o bé elidint la preposició o bé intercalant-hi algun element.
- d. En els registres informals i en els estils pròxims a la llengua espontània, és habitual que la preposició estigui en contacte amb la conjunció *que* en contextos coordinació en què els elements coordinats complementen un adjectiu i la subordinada és el segon constituent coordinat.
En els registres formals, en canvi, s'evita el contacte elidint la preposició.

II. Subordinades substantives en un complement de règim (26.4.1.2)

En els registres formals s'elideixen les preposicions *a*, *de*, *en* i *amb* davant una oració introduïda per la conjunció *que*. Amb tot, l'elisió de *a* dona lloc a construccions forçades i, per a evitar el contacte de *a* i *que*, són preferibles altres vies.

- a. L'elisió de la preposició és habitual en la majoria de registres amb verbs com *aconter-se (amb)*, *adonar-se (de)*, *alegrar-se (de)*, *comptar (amb)*, *confiar (en)*, *convèncer (de)*, *dubtar (de)*, *fixar-se (en)*, *insistir (en)*, *recordar-se (de)*, *tractar-se (de)*. També és viva en tots els registres l'elisió de la preposició quan l'oració subordinada es troba dislocada.
- b. Amb altres verbs, l'elisió de la preposició *a* i, en alguns casos, de *en* pot originar construccions molt forçades. En aquests casos, el contacte de la preposició i la conjunció és habitual en els registres informals i en estils pròxims a la llengua espontània, però en els registres formals s'evita el contacte o bé elidint la preposició o bé emprant diferents recursos.

III. Recursos que eviten el contacte d'una preposició àtona amb la conjunció *que* (26.4.1.3)

- a. Intercalar-hi un SN com *el fet* o un altre (*la possibilitat*, *el dret* o *la idea*).
Es basa en el fet que els periodistes no hi van ser convidats.
- b. Intercalar-hi una subordinada d'infinitiu amb sentit causatiu (*fer*, *deixar* i altres verbs semànticament propers com *permetre* o *possibilitar*).
Els conductors del transport escolar han contribuït a fer que els nens no s'esverin.
El partit s'oposa a deixar/permetre que el senyor Ribes presideixi la conferència.
- c. En algun cas, en lloc de la subordinada substantiva es pot usar una construcció final o es pot recórrer a una subordinada d'infinitiu.
L'escrit és una crida a que la gent s'organitzi: ...perquè la gent s'organitzi.
No renunciem al dret a que puguem triar les vacances: ...a poder triar les vacances.
- d. Finalment, es pot optar per un SN en lloc d'una subordinada substantiva.
Hem de deixar la porta oberta a que la feina humanitària continuï: ...a la continuïtat de la feina humanitària

14.2 Alternança de preposicions

Les subordinades substantives declaratives en infinitiu (26.5.2)

Els verbs o altres categories que tenen de complement o adjunt un SN introduït amb *a* o *de* mantenen aquestes preposicions quan es tracta d'una subordinada d'infinitiu.

En canvi, en els casos en què el SN també va precedit de *en* o *amb*, aquestes

preposicions alternen amb *a* o *de* (sovint amb qualsevol de les dues) quan introdueixen una subordinada en infinitiu.

Tant el manteniment de *en* i *amb* com el canvi de preposicions són acceptables, però el canvi és la solució preferible en els registres formals.

a. Alternança entre *en* i *a*

L'alternança entre les preposicions *en* i *a* davant d'una substantiva d'infinitiu és general en el complement de règim de verbs com *basar(-se)*, *complaure's*, *entossudir-se*, *exercitar-se*, *consistir*, *interessar-se*, *invertir*, *vacil·lar*, *engrescar(-se)* o *capficar-se*.

També hi ha algun verb que davant d'infinitiu pot portar la preposició *per* a la vora de *a* i *en*: *interessar-se*.

La preposició preferible en els registres formals és *a* (*a/per* en el cas d'*interessar-se*).

b. Alternança entre *en*, *a* i *de*

La trobem quan el complement d'un nom com *interès*, *desinterès*, *insistència*, *confiança* o *dificultat*, o dels predicats *confiar*, *somiar*, *ser el primer/segon/darrer* o *ser l'únic*, conté una subordinada d'infinitiu.

Les preposicions preferibles en els registres formals són *a* o *de*.

c. Alternança entre *amb*, *a* i *de*

La preposició *amb* pot alternar amb les preposicions *a* o *de* (o amb totes dues) quan introdueix un complement de règim que conté una substantiva d'infinitiu. Aquesta situació es dona amb predicats com *conformar-se*, *comptar* (també \emptyset), *avenir-se*, *estar d'acord*, *ser compatible* o *trobar-se*.

La preposició *amb* també pot encapçalar un adjunt del predicat que contingui una substantiva. És el cas de l'adjunt instrumental (o de mitjà) de *L'amenaçaven {amb expedientar-lo / d'expedientar-lo}*, en què *amb* pot alternar amb *de*.

Les preposicions preferibles en els registres formals són *a* o *de*.

Malgrat això, *amb* es manté en predicats simètrics del tipus *tenir relació* i *tenir a veure*.

14.3 Ús de l'indicatiu i el subjuntiu en les subordinades substantives (26.4.2)

14.4 La presència de la negació en l'oració principal (26.4.2.3)

14.5 La construcció *semblar* amb l'infinitiu *ser* seguit d'una subordinada en temps finit

(*Sembla ser que hi haurà eleccions anticipades*), que s'ha estès recentment, indica que el parlant no es responsabilitza d'allò que es diu en la subordinada. Aquesta construcció equival a d'altres amb més tradició com ara *diu que*, *diuen que* i *es veu que*.

14.6 El discurs directe (26.7)

15. Les oracions subordinades de relatiu (27)

15.1 Casos de CD amb preposició *a*, relatius *qui* i *el qual* (27.4.2.2.b, 27.5.3.a)

15.2 En les oracions de relatiu introduïdes per *quan* no s'admet l'elisió del verb en casos

en què coincideix amb el de la principal.

Se n'aniran quan us n'aneu vosaltres.

Tampoc no és normal l'absència del predicat per a designar esdeveniments o períodes històrics. Podem dir *Quan {va venir / va passar / hi va haver} la guerra*, però no seria normal *Quan la guerra*. (27.6.1)

Semblantment passa amb el relatiu *on*: *Volia anar on anaven elles; Ves-te'n on són elles*.

15.3 L'adverbi relatiu *on* pot indicar localització o direcció tot sol (en registres més formals)

o bé amb la preposició *a* tant si té un antecedent nominal com si no té antecedent.
Aquella és la casa (a) on vivim; Anirem (a) on voldrem.

No és gaire habitual amb valor temporal, ni de localització en una escala de graus, ni en casos en què el valor locatiu és més aviat metafòric.

Eren uns anys en {què / els quals} semblava que la novel·la no interessava en els cenacles literaris. (27.6.2)

15.4 **Subordinades de relatiu i duplicació pronominal (27.7)**

Casos de duplicació aparent del relatiu (27.7.3)

a. Verbs que porten lexicalitzat el pronom *hi* (*haver-hi, veure-(s')hi, sentir-hi, tocar-hi*) o el pronom *en* (*sortir-se'n, anar-se'n*). En aquests casos, el pronom forma part del verb i no hi ha duplicació.

Hem comprat un terreny on hi ha tarongers; La casa té una terrassa en la qual hi toca el sol tot el dia.

b. La duplicació amb un pronom de datiu se sol evitar en els registres formals.

Vindrà una clienta a la qual segurament li haurem de reestructurar la botiga.

Tanmateix, hi ha una classe de verbs, la dels verbs psicològics (*agradar, costar, importar, repugnar, interessar*), en què eliminar el pronom de datiu pot provocar construccions que resultin forçades.

Convidarem la veïna, a la qual sembla que li agraden molt els calçots.

c. Un altre cas de duplicació aparent és el d'algunes oracions de relatiu relacionades amb la coda, o complement de totalitat, de les construccions partitives. Es tracta de construccions que contenen el relatiu compost *el qual* encapçalat per *de* i, a més, el pronom *en* a l'interior de l'oració: *Ens van dur deu vehicles espatllats, dels quals només en vam poder arreglar tres* ('tres dels deu vehicles espatllats').

En aquestes oracions no podem prescindir del pronom *en*, tot i que sembla que dupliqui el relatiu *dels quals*. El quantificador *tres* és l'especificador del SN indefinit i *en* representa el nucli d'aquest sintagma partitiu.

15.5 Les subordinades de relatiu amb el verb en infinitiu (27.8)

En català el relatiu no pot fer de subjecte ni tampoc de CD de l'infinitiu, i en aquest darrer cas s'utilitzen construccions preposicionals del tipus *No tenim res a dir* o *No tenim temps per perdre*, en lloc de les construccions no acceptables *res que dir* i *temps que perdre*.

15.6 Casos fronterers entre relatives i altres oracions (27.11)

15.7 Construccions amb *que* aparentment de relatiu, però que és una conjunció (27.11.6.d)

16. Les construccions comparatives, les superlatives i les consecutives ponderatives (28)

- 16.1 Comparatives de desigualtat: *diferent o distint de/a* (preferible *de*).
En Joan és molt diferent del seu germà. (28.6.3)
- 16.2 No és possible “article definit + *més/menys* + nom”:
Feu les menys víctimes que pugueu ha de ser *Feu tan poques víctimes com pugueu*
(o *el mínim de víctimes*). (28.8.c)
17. Les construccions causals, les finals i les il·latives (29)
- 17.1 Les causals amb *com que* són habituals en tots els registres de la llengua. En canvi, les introduïdes només amb *com* s’eviten en els registres formals. (29.2.3.2)
- 17.2 Les construccions de preposició *en* seguida d’oració d’infinitiu simple han pres en la llengua moderna un valor causal derivat del valor de seqüenciació temporal. En els registres formals s’ha donat preferència a l’ús d’aquesta construcció i no pas a l’encapçalada per *al*. (29.2.5.a)
- 17.3 Els participis *atès, vist* i *donat* han assolit un cert grau de lexicalització i un ús causal seguits de la conjunció *que* (*atès que, vist que, donat que*).
Vam decidir deixar-ho córrer, donat que el guany del negoci era tan petit.
- 17.4 Tenen valor condicional i no causal les construccions encapçalades per *posat que*.
- 17.5 No és propi de registres formals l’ús de *com* precedint preposició o conjunció final:
Té poca experiència com perquè l’acceptin en aquesta empresa.
- 17.6 Tampoc és propi de registres formals l’ús de consecutives amb *tan/tant... com* seguides d’una construcció final:
No ha plogut tant com perquè els trens deixin de circular.
- 17.7 Ús de *doncs* (29.4.2.d). No és acceptable com a conjunció causal.
18. Les construccions condicionals i les concessives (30)
- 18.1 *Posat que, posat cas que, donat cas que*: valor condicional, registres formals.
(30.2.5.i)
- 18.2 La construcció *no obstant* s’usa com a connector parentètic, sovint amb el pronom *això* anteposat o posposat, que és la solució més habitual en els registres formals.
(30.3.3.g)
19. Les expressions temporals i les aspectuals (31)
- 19.1 Quadre 31.1: presència o absència de preposició en localitzacions temporals.
- 19.2 Quadre 31.2: expressions temporals díctiques.
- 19.3 Quadre 31.3: expressions temporals anafòriques.
- 19.4 Les hores i les parts del dia (31.2.5)
El sistema de campanar (habitual en una bona part dels parlars del Principat de Catalunya i que és específic de la llengua catalana), el de rellotge (habitual en la resta) i l’internacional.
- 19.5 Seguida d’una oració d’infinitiu, la preposició *en* s’usa amb uns valors semblants als

de l'adverbi *quan*. Al costat de la construcció “*en* + infinitiu”, a la qual s’ha donat preferència en els registres formals, hi ha també la construcció “*al* + infinitiu”.
(31.4.2.1.f)

19.6 *A mitjan, a mitjans de, a principi(s) de, a començament(s) de, a final(s) de...*

20. Les construccions de participi i les de gerundi (32)

20.1 Adverbi *com* davant el gerundi en registres informals:

Va fer un gest com imitant el professor (formal: *Va fer un gest com si imités el professor*)

21. L’oració declarativa. Ordre bàsic i construccions marcades (33)

21.1 Notem que en la llengua escrita s’usa una coma entre el constituent dislocat a la dreta i la resta de l’oració (*No en parlarem mai més, d’això*), mentre que la coma és optativa en els dislocats a l’esquerra i generalment s’evita si es tracta de constituents poc complexos (*D’això no en parlarem mai més*). (33.3)

22. Les oracions interrogatives, les exclamatives i les imperatives. El vocatiu i la interjecció (34)

22.1 L’infinitiu no és propi de les imperatives afirmatives ni de les negatives, tot i que és adequat per a donar nom a les funcions d’un aparell (*Apagar*, en el sentit de *Per a apagar-lo*) i per als recordatoris (*Trucar al dentista*).

22.2 En determinats contextos, el verb en infinitiu precedit de la preposició *a* pren el valor d’un imperatiu: *A callar tothom!* (34.4)

23. La negació (35)

23.1 L’elisió de l’adverbi *no*. (35.4.1.2)

Els quantificadors negatius aporten informació nova, i per això solen aparèixer en posició postverbal, però també és possible que s’anteposin al verb, i també sense cap verb explícit.

a. En les oracions negatives, quan van posposats al verb exigeixen la presència d’un element negatiu en posició preverbal.

No m’ha dit res ningú; No ve mai; No ha anat enlloc.

b. Quan van davant del verb, la simple anteposició és suficient per a atorgar un valor negatiu a l’oració i llavors és possible tant el manteniment com l’elisió de l’adverbi *no*, encara que el manteniment és la solució més habitual en els registres formals.

Ningú (no) podrà afirmar el contrari; Cap dels teus amics (no) es va presentar a l’examen.